

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/2008 vp

Hallituksen esitys Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä kesäkuuta 2008 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 75/2008 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Anders Colliander ja ylitarkastaja Minna Korhonen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Sari Wulff, Verohallitus.

Kirjallisen lausunnon ovat asiassa toimittaneet:

- Keskuskauppakamari
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- valtiovarainministeriö
- Veronmaksajain Keskusliitto.

Elinkeinoelämän keskusliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Suomen Yrittäjät ry ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi pöytäkirjan Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi vuonna 1996 tehdyn sopimuksen muuttamisesta.

Pöytäkirjalla muutetaan niitä sopimuksen määräyksiä, jotka koskevat osingon, luovutusvoiton, eläkkeen ja ilmakuljetuksissa työsken-

televien henkilöiden saaman tulon verottamista ja keskinäistä sopimusmenettelyä.

Pöytäkirja tulee voimaan neljäntenätoista päivänä siitä päivästä, jona kaikki sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet Suomen ulkoasiainministeriölle täyttäneensä valtiosäännössään pöytäkirjan voimaantulolle asetetut edellytykset.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tar-

koitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Pohjoismaiden kesken tehtyä, kaksinkertaisen verotuksen poistamiseen tähtäävää tuloverosopimusta on tarkoitus muuttaa eräiltä osin. Muutokset koskevat mm. osingon, luovutusvoiton ja eläkkeiden verotusta sekä valtioiden välistä sopimusmenettelyä, ja ne noudattavat pääosin OECD:n malliverosopimusta ja sen kommentaaria. Valiokunnalla ei ole tämän vuoksi huomautettavaa muutosten sisältöön sinänsä. Koska eläkkeiden verotuksessa tapahtuu kuitenkin periaatteellinen muutos, kun kaksinkertainen verotus poistetaan jatkossa hyvitysmenetelmällä nykyisen vapautusmenetelmän sijasta, valiokunta pitää aiheellisena korostaa seuraavia näkökohtia:

Hyvitysmenetelmä ja vapautusmenetelmä ovat molemmat keinoja poistaa toisesta valtiosta saadun tulon kaksinkertainen verotus. *Hyvitysmenetelmässä* otetaan huomioon suoraan toisessa valtiossa maksettu vero, joka siis hyvitetään sellaisenaan. Hyvitys ei voi kuitenkaan olla suurempi kuin ulkomaantulosta Suomessa suoritettavien verojen määrä. *Vapautusmenetelmä* perustuu puolestaan laskennalliseen huojennukseen. Huojennus voi olla tällöin myös suurempi kuin toiseen valtioon tosiasiallisesti maksetut verot. Tämä tilanne on koskenut erityisesti Ruotsista Suomeen maksettujen eläkkeiden verotusta. Lopputulos on ollut tällöin se, että kaksinkertainen verotus on poistettu, ja lisäksi verokohtelu on muodostunut lievemmäksi kuin samansuuruisista eläketuloa yksinomaan Suomesta saavalla. Jatkossa tällainen ero poistuisi.

Hyvitysmenetelmä on nykyisin vallitseva tapa poistaa kaksinkertainen verotus Suomen solmimissa verosopimuksissa. Sen sisällyttäminen myös pohjoismaiseen sopimukseen on siis

perusteltu ja vastaa Suomen neuvottelutavoitteita. Valiokunta pitää ehdotettua muutosta tämän vuoksi lähtökohtaisesti hyväksyttävänä. Esitystä puoltaa lisäksi kaksi merkittävää näkökohtaa:

- Esitys selkiinnyttää nykytilaa siinä mielessä, että väite eläketulon kaksinkertaisesta verotuksesta on nykyistä konkreettisemmin osoitettavissa virheelliseksi, kun toiseen valtioon maksettu vero hyvitetään sellaisenaan edellä mainittua enimmäismäärää koskevin rajoituksin.
- Lopputulos parantaa myös suomalaisten eläkeläisten keskinäistä yhdenvertaisuutta, kun verorasitus on sama samansuuruisista eläketuloa saavilla, kertyipä eläke yksinomaan Suomesta tai osin Suomesta ja osin Ruotsista tai muusta Pohjoismaasta.

Esitystä voidaan puoltaa myös näillä perusteilla:

Esitykseen sisältyy erityinen siirtymäsäännös, jonka mukaan hyvitysmenetelmää sovelletaan vain uusiin eläkkeisiin. Aikarajana on sopimuksen allekirjoituspäivä 4.4.2008. Jos henkilö asui silloin Suomessa ja sai tänä ajankohtana eläkettä tai elinkorkoa muusta Pohjoismaasta, kaksinkertainen verotus poistetaan edelleen vapautusmenetelmällä. Tätä määräystä sovelletaan niin kauan kuin henkilö asuu keskeytyksettä Suomessa. Muutoin siirrytään soveltamaan hyvitysmenetelmää.

Valiokunta pitää siirtymäsäännöstä kohtuullisena niiden kannalta, jotka kuuluvat sen piiriin, koska esitys kiristää useissa tapauksissa Suomen verotusta nykyisestä. Nousu riippuu mm. eläketulojen kokonaismäärästä ja siitä, miten paljon eläketuloa kertyy eri valtioista. Jos eläkkeiden yhteismäärä olisi esim. 17 000 euroa, ja siitä kertyisi 13 000 euroa Ruotsista ja 4 000 euroa Suomesta, Suomessa maksuun pantavien verojen määrä nousisi vajaat 40 euroa nykyises-

tä. 24 000 euron eläketuloilla nousu olisi vastaavasti hieman yli 400 euroa, jos eläkettä kertyisi 20 000 euroa Ruotsista ja 4 000 euroa Suomesta. Nousu kuvaa samalla sitä, miten paljon nykyverotus on kevyempää ulkomaan eläkettä saavilla kuin samansuuruista eläkettä yksinomaan Suomesta saavilla. Tämä ero hyväksytäisiin siis myös jatkossa siirtymäsäännöksen piiriin jäävillä.

Valiokunta pitää esitystä tasapainoisena ja perusteltuna kokonaisuutena, jossa on otettu huomioon niin ulkomaista eläkettä nykyisin saavien asema kuin yhdenvertaisuuden edellyttämät muutokset jatkossa. Yhdenmukaisuutta

lisää osaltaan myös se, että myös Ruotsi tulee soveltamaan hyvitysmenetelmää uusiin eläkkeisiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk	Petri Salo /kok
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Minna Sirnö /vas (osittain)
jäs.	Christina Gestrin /r	Pia Viitanen /sd
	Kyösti Karjula /kesk	vjäs. Esko Ahonen /kesk
	Esko Kiviranta /kesk	Hanna-Leena Hemming /kok
	Jari Koskinen /kok	Matti Kauppila /vas (osittain)
	Mikko Kuoppa /vas	Lauri Kähkönen /sd
	Mika Lintilä /kesk	Heli Paasio /sd
	Olli Nepponen /kok	Kimmo Sasi /kok (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	Tuula Väättäinen /sd.
	Kirsi Ojansuu /vihr	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esitykseen sisältyvä verosopimuksen muutos ja lakiehdotus merkitsevät sitä, että varsin monella sekä Suomesta että Ruotsista tuloa saavalla eläkeläisellä verotus kiristyy jopa merkittävästi. Tästä syystä emme ole voineet hyväksyä hallituksen esitystä. Samalla kun hallitus eri tavoin keventää pääomatulojen ja suurten yritysten perintöjen verotusta, se tällä esityksellä lisää niiden eläkeläisten verotusta, jotka ovat aikanaan työskennelleet myös Ruotsissa.

Meidän mielestämme oikeudenmukaisuus edellyttäisi aivan toisenlaista veropolitiikkaa. Sopimus onkin arvioita uudestaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ei hyväksy hallituksen esityksessä tarkoitettua sopimuksen muuttamisesta tehtyä pöytäkirjaa ja

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2008

Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Matti Kauppila /vas
Kari Rajamäki /sd

Pia Viitanen /sd
Lauri Kähkönen /sd
Heli Paasio /sd
Tuula Väättäinen /sd